

L'audiència a Catalunya de les sèries televisives Anàlisi comparativa dels perfils d'audiència de sèries espanyoles i catalanes emeses durant la temporada 2006- 2007

Reinald Besalú
Fermín Ciauriz
Frederic Guerrero-Solé
Mercè Oliva
Observatori de la Producció Audiovisual

1. INTRODUCCIÓ

El principal objectiu d'aquest estudi és fer una anàlisi dels perfils de públic de les sèries de televisió emeses durant la temporada 2006-2007 en horari de *prime time* i produïdes a l'Estat espanyol, tot diferenciant aquelles que són de producció catalana de les que no ho són.

L'anàlisi s'ha fet a partir d'una mostra d'onze sèries: *La que se acerca*, *Hospital Central*, *Los Serrano*, *Aída*, *Cuéntame* i *El Internado*, pel que fa a les de producció espanyola, i *Lo Cartanyà*, *Ventdelplà*, *La Via Augusta*, *Mar de fons* i *Porca Misèria*, de producció catalana. La selecció de les sèries s'ha fet tenint en compte els seus resultats d'audiència (interessaven sèries d'audiència destacable per tal d'aconseguir unes dades sobre els perfils amb menys marge d'error i representatives del panorama de la ficció pròpia). També s'ha tingut en compte el fet que, en termes de continguts i públics destinataris previsibles, siguin comparables entre elles (1).

Com que el principal punt d'interès és, doncs, el perfil de públic d'aquestes produccions (i no tant la seva audiència mitjana o la seva quota), s'han considerat totes les emissions que se'n van fer des del setembre del 2006 fins al juliol del 2007.

També cal fer notar que les onze sèries analitzades són produccions catalanes i espanyoles i que, en conseqüència, els resultats dels perfils no es poden extrapolar a tot el gènere, ja que no s'hi contemplen, per exemple, les sèries americanes, que en els últims anys han tingut bastant èxit al nostre país en horari de *prime time*. Així doncs, a continuació es presenten uns resultats relatius exclusivament al comportament del públic per a un tipus molt concret de sèries, per la qual cosa no es poden prendre com a una pràctica generalitzada.

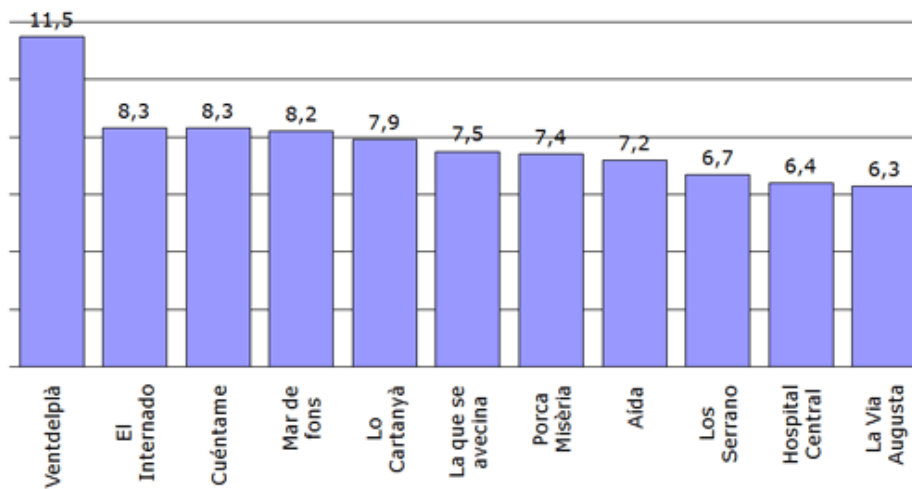
La conclusió més destacable de l'estudi fa referència a l'existència d'una fractura en el públic de les sèries de televisió emeses a TV3: per una banda, els espectadors castellanoparlants, residents en grans ciutats i de classe mitjana s'hi mostren molt poc afins; per altra banda, els espectadors catalanoparlants, residents en petites localitats i de classe mitjana alta hi tenen una elevada afinitat.

2. CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE LES SÈRIES ANALITZADES

El rànquing de les sèries analitzades varia considerablement si l'ordenació es fa en base a la seva audiència mitjana o a la seva quota. Això és degut al fet que, encara que totes les sèries van ser emeses en horari de *prime time*, les hores d'emissió variaven bastant i, en conseqüència, algunes requerien de més públic per a obtenir unes quotes que, unes hores més tard, s'haguessin assolit més fàcilment. És el cas, per exemple, d'*El Internado*, que tot i ser la segona sèrie més vista, va ser la cinquena en quota. En l'extrem contrari trobem *Hospital Central*: va ser la desena sèrie més vista, però la que va obtenir més quota de totes.

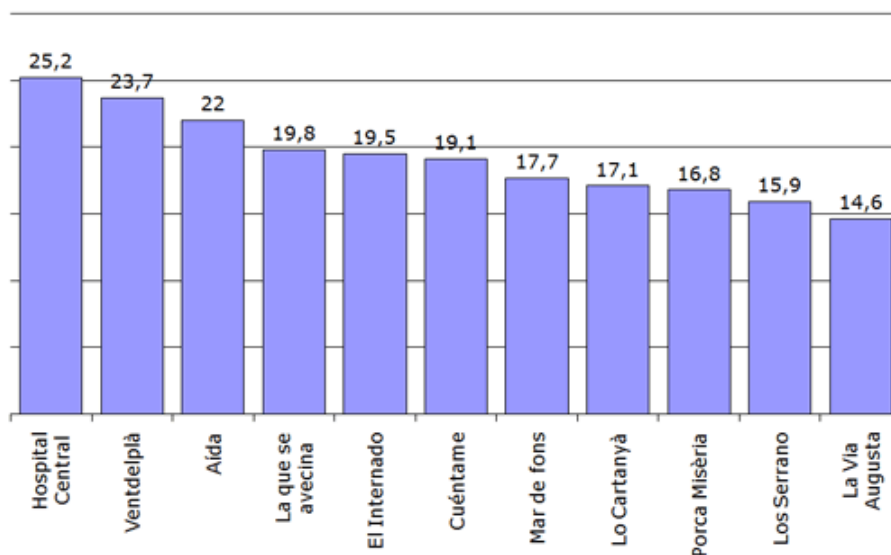
Audiència mitjana de les sèries analitzades (temporada 2006-2007).

Xifres en percentatge de població

Quota de les sèries analitzades (temporada 2006-2007).

Xifres en percentatge sobre el total d'espectadors

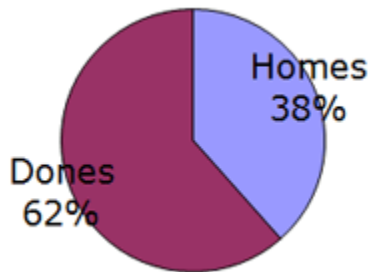
Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

A continuació es fa una breu descripció de les sèries escollides, ordenades en funció de l'audiència mitjana obtinguda a Catalunya entre els individus de 4 i més anys:

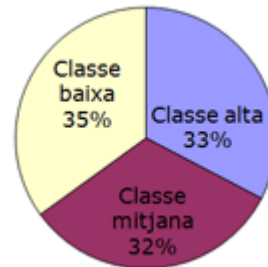
VENTDELPLÀ: sèrie produïda per TV3 en col·laboració amb Diagonal TV, programada cada dilluns i dimarts a la nit. Es tracta d'un serial del qual se'n van emetre 45 capítols i que va obtenir una audiència mitjana total de 477.000 espectadors i una quota mitjana del 23,7%.

Perfil sociodemogràfic de *Ventdelplà*

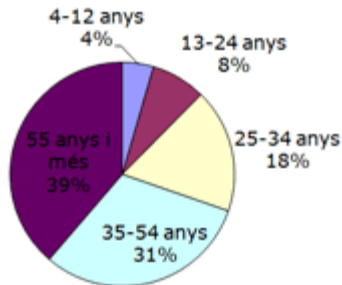
Perfil de gènere

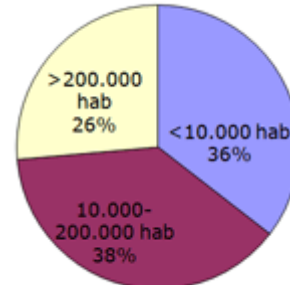
Perfil de classe

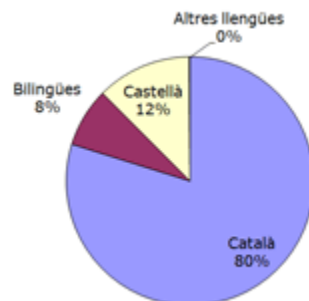
Perfil d'edat

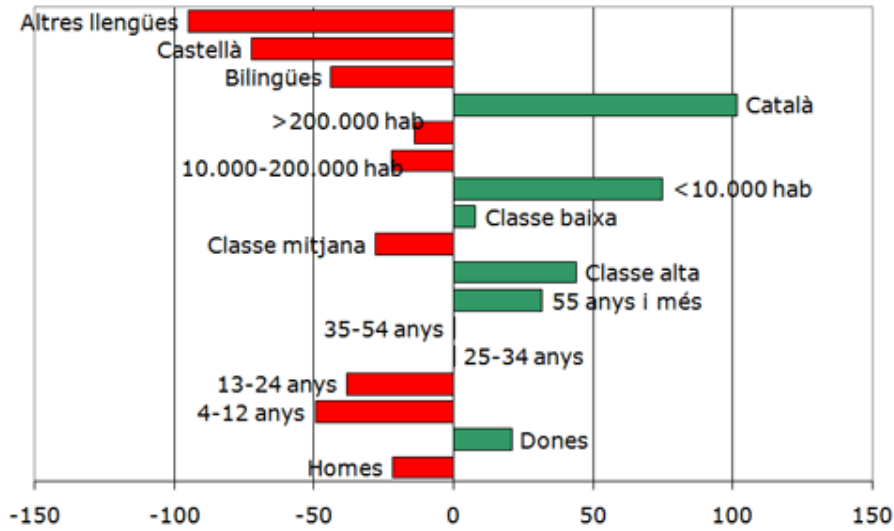
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

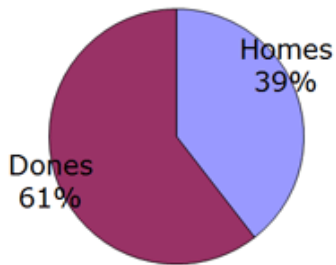

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

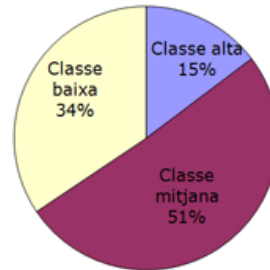
EL INTERNADO: sèrie produïda per Globomedia, emesa els dijous a la nit. La seva audiència mitjana total va ser de 553.000 espectadors, i la seva quota mitjana del 19,5% al llarg de 6 emissions

Perfil sociodemogràfic de *El Internado*

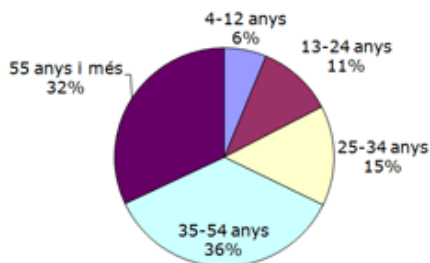
Perfil de gènere

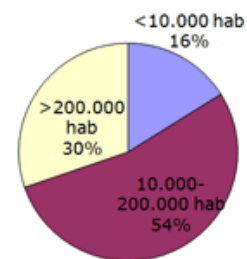
Perfil de classe

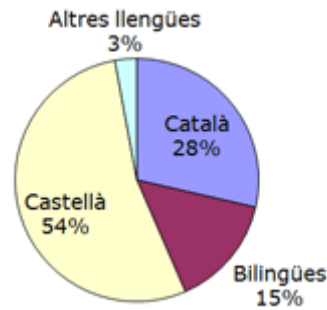
Perfil d'edat

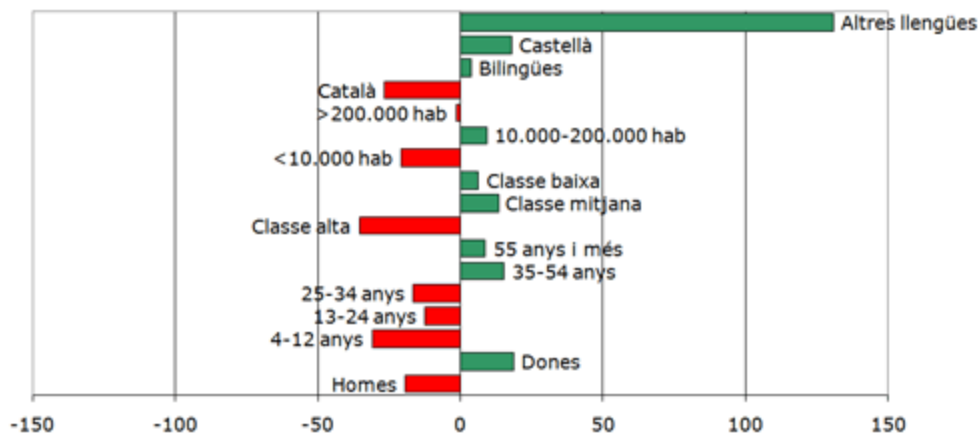
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

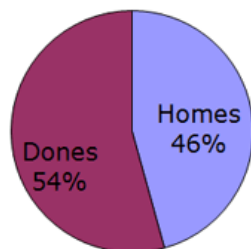

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

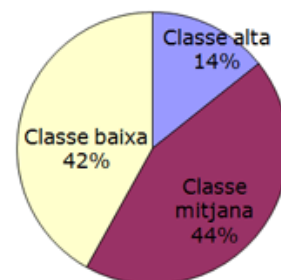
CUÉNTAME: sèrie dramàtica i familiar produïda per TVE1, emesa els dijous a la nit. La seva audiència mitjana total va ser de 549.000 espectadors, i la seva quota mitjana del 19,1% al llarg de 21 emissions.

Perfil sociodemogràfic de **CUÉNTAME**

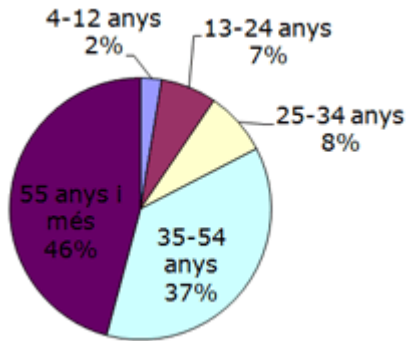
Perfil de gènere

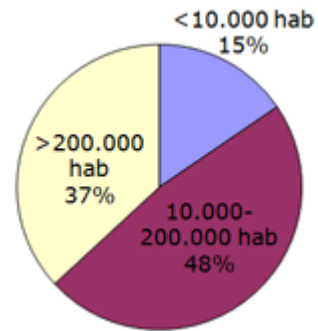
Perfil de classe

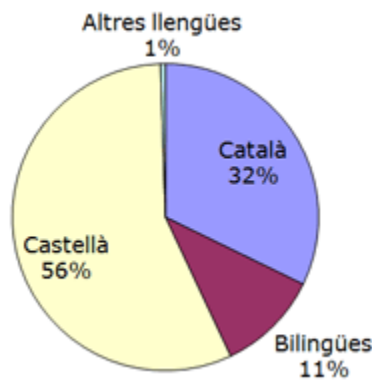
Perfil d'edat

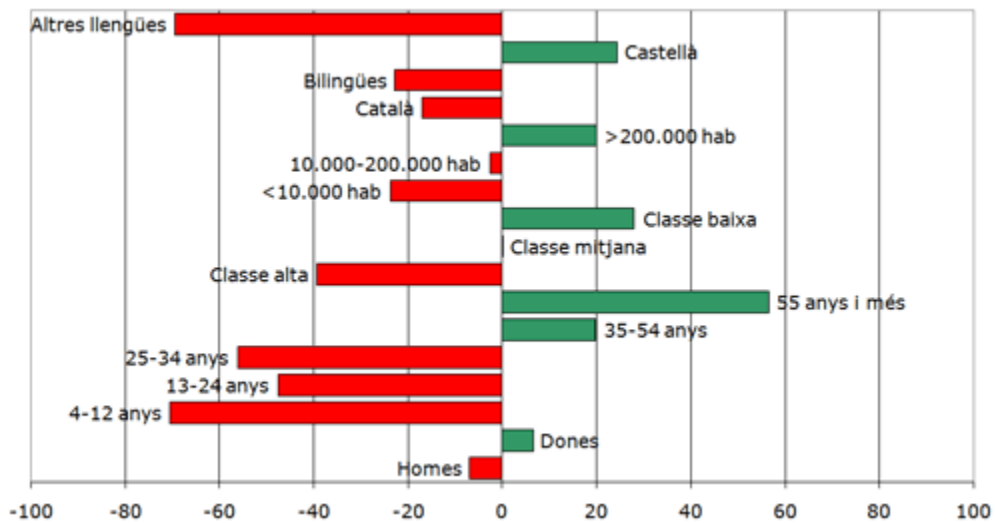
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

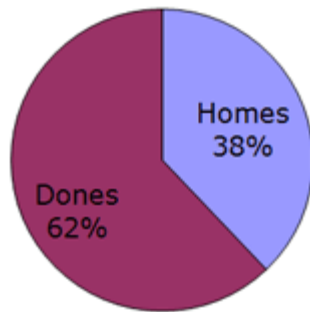

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

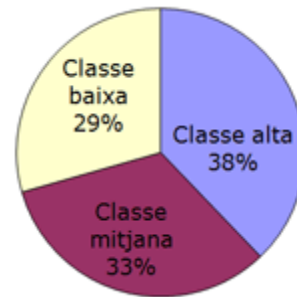
MAR DE FONTS: sèrie produïda per TV3 en col·laboració amb Diagonal TV programada cada dilluns i dimarts a la nit. Es tracta d'un serial del qual se'n van emetre 40 capítols i que va obtenir una audiència mitjana total de 538.000 espectadors i una quota mitjana del 17,7%.

Perfil sociodemogràfic de *MAR DE FONTS*

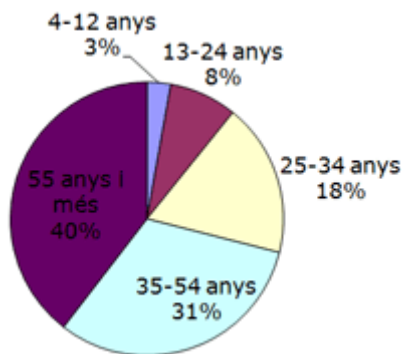
Perfil de gènere

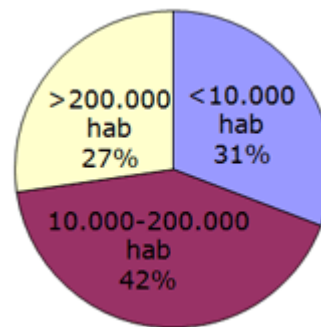
Perfil de classe

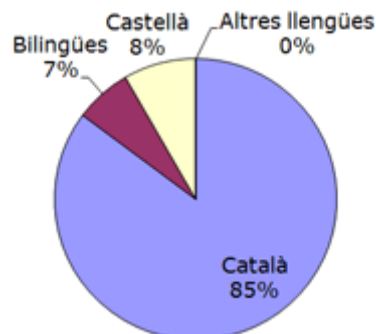
Perfil d'edat

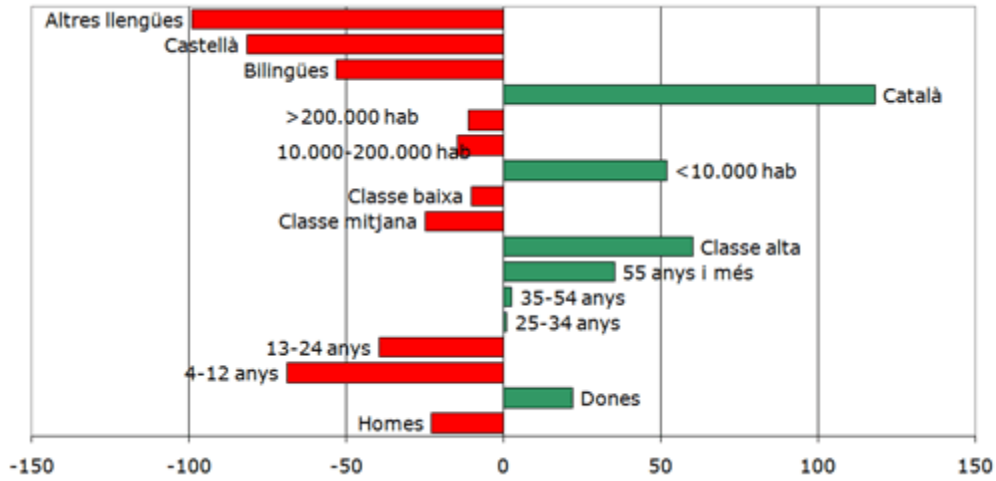
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

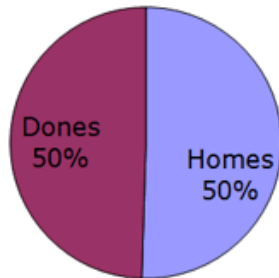

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

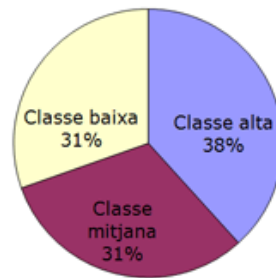
LO CARTANYÀ: sèrie produïda per TV3 en col·laboració amb El Terrat en format *sitcom*, programada els dijous a la nit. Van ser 13 emissions durant les quals va obtenir una audiència mitjana de 525.000 espectadors i una quota mitjana del 17,1%.

Perfil sociodemogràfic de **LO CARTANYÀ**

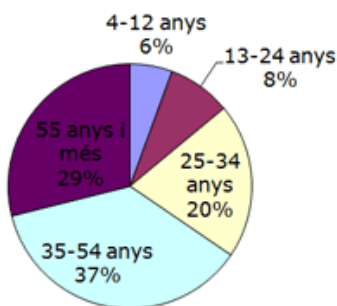
Perfil de gènere

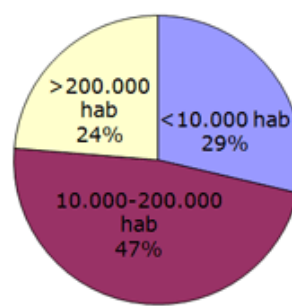
Perfil de classe

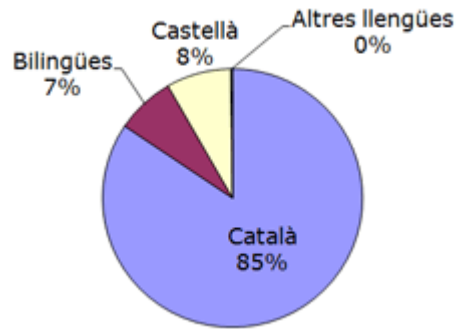
Perfil d'edat

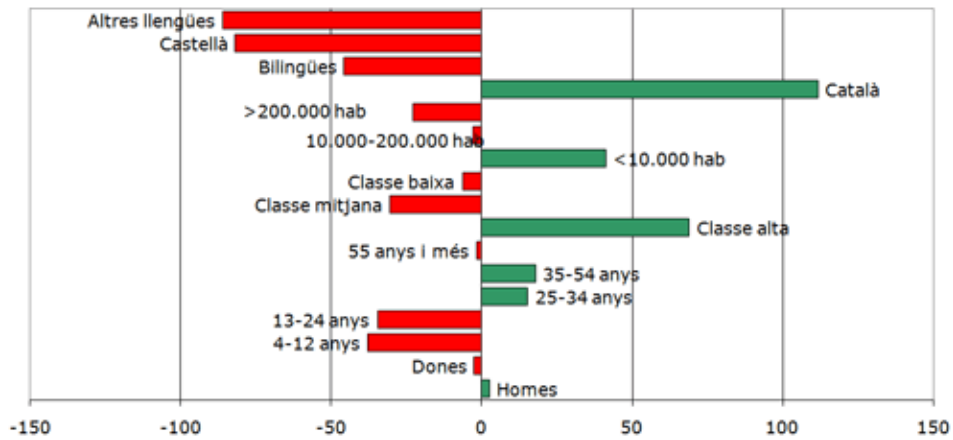
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

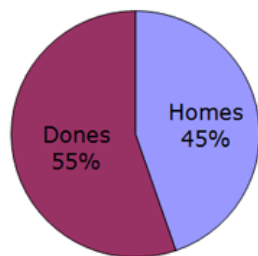

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

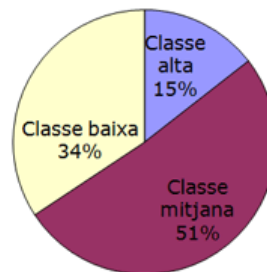
LA QUE SE AVECINA: sèrie produïda per Antena 3 en col·laboració amb Miramón Mendi, de caràcter familiar i humorístic i emesa els dimecres a la nit durant tota la temporada. L'audiència mitjana suma 502.000 espectadors, i la quota mitjana va ser del 19,8%. En total són 9 emissions.

Perfil sociodemogràfic de **LA QUE SE AVECINA**

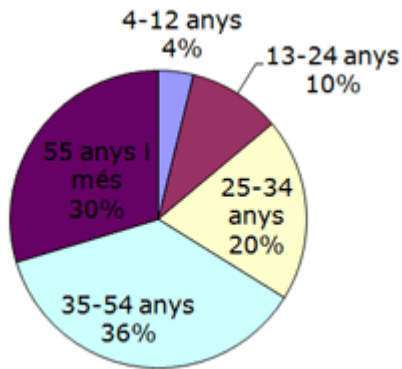
Perfil de gènere

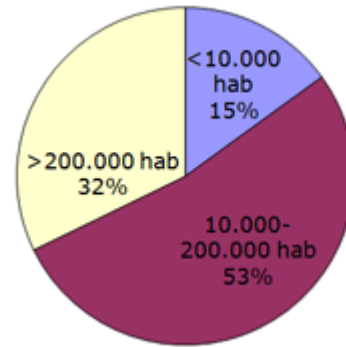
Perfil de classe

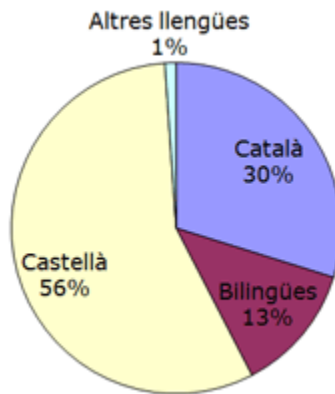
Perfil d'edat

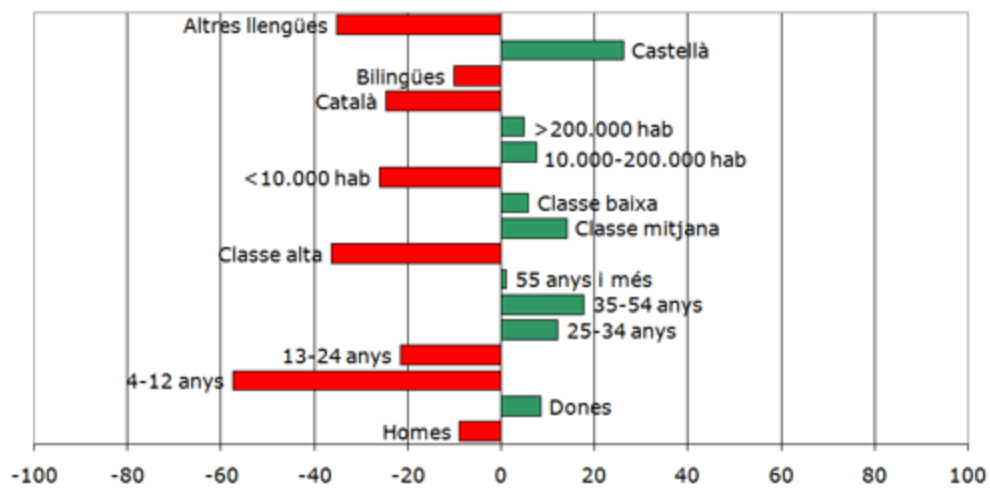
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

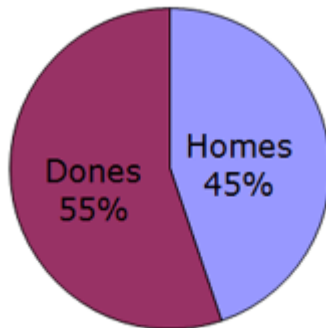

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

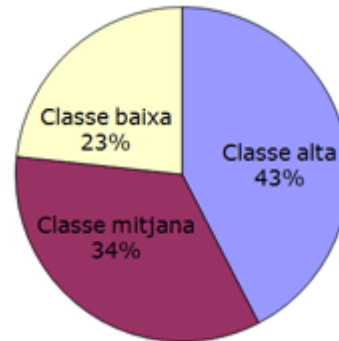
PORCA MISÈRIA: sèrie produïda per TV3 en col·laboració amb Arriska Films, de la qual se'n van emetre 13 capítols, primer els dimecres i, més endavant, els dijous a la nit. Es tracta d'una ficció d'autor, dramàtica i amb tocs de comèdia, que va obtenir una audiència mitjana de 488.000 espectadors i una quota mitjana del 16,8%.

Perfil sociodemogràfic de *PORCA MISÈRIA*

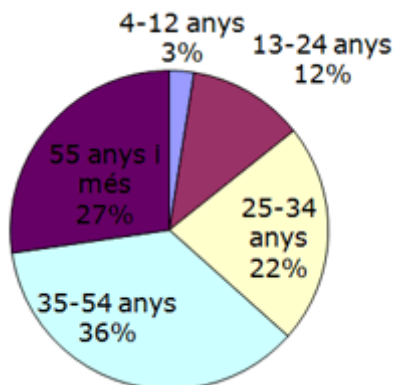
Perfil de gènere

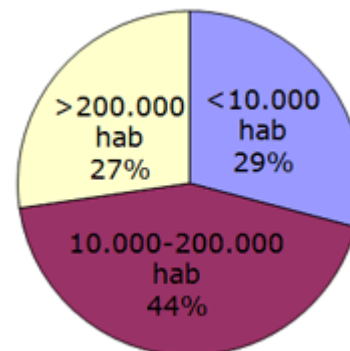
Perfil de classe

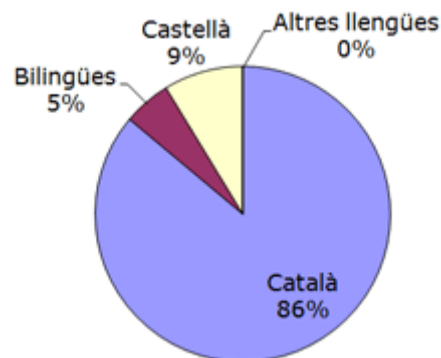
Perfil d'edat

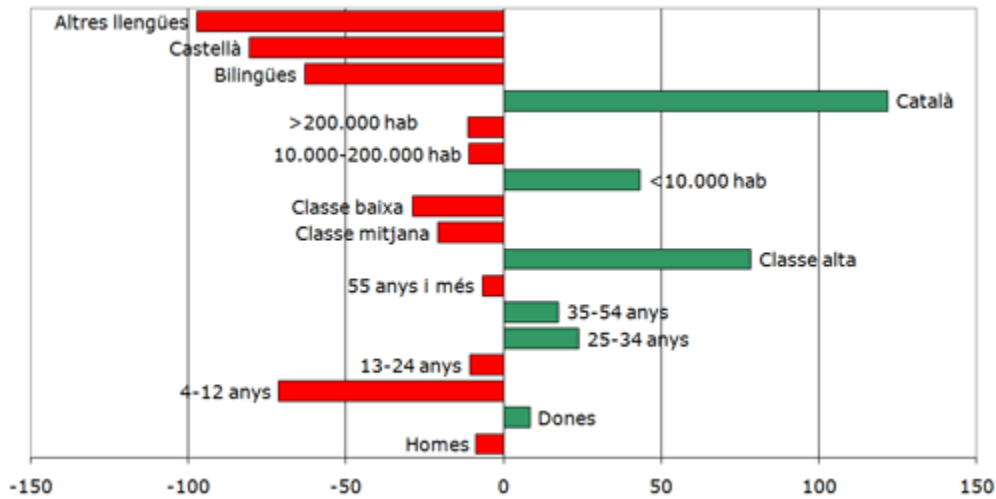
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

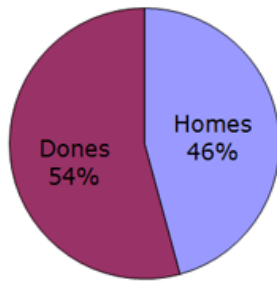

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

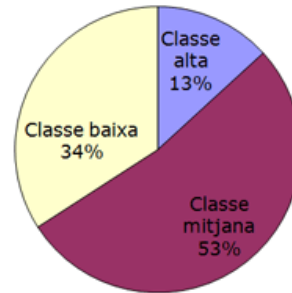
AIDA: sèrie produïda per Telecinco en col·laboració amb Globomedia en format *sitcom*, emesa els diumenges a la nit. L'audiència mitjana va ser de 477.000 espectadors, i la quota mitjana fou del 22,0%.

Perfil sociodemogràfic de **AIDA**

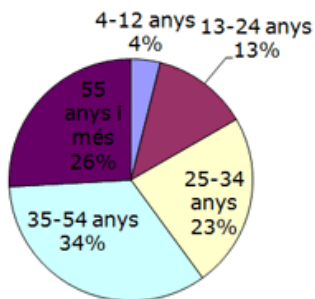
Perfil de gènere

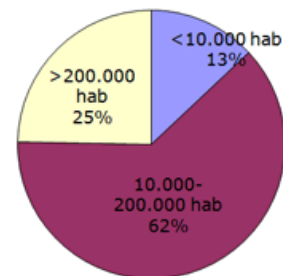
Perfil de classe

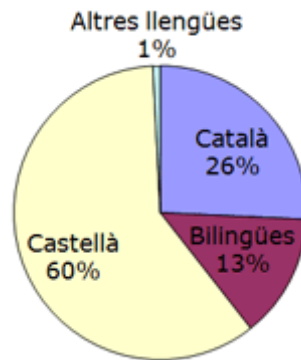
Perfil d'edat

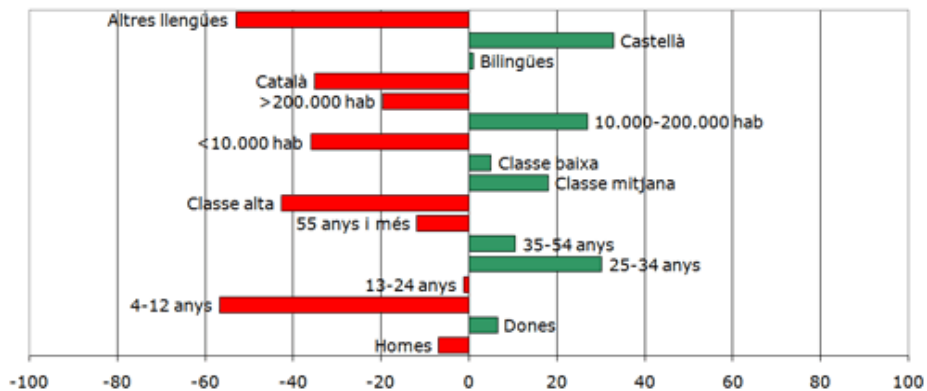
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

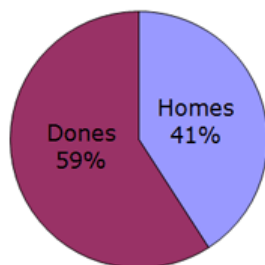

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

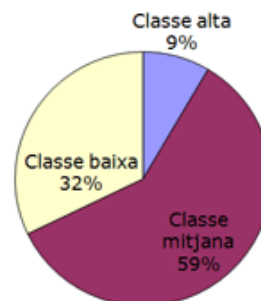
LOS SERRANO: sèrie humorística i familiar produïda per Telecinco en col·laboració amb Globomedia i emesa els dimarts a la nit. Es tracta d'un total de 27 emissions que van obtenir una audiència mitjana de 448.000 espectadors i una quota mitjana del 15,9%.

Perfil sociodemogràfic de *LOS SERRANO*

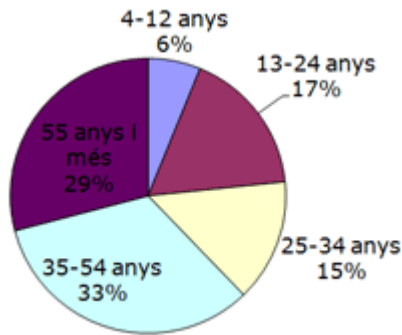
Perfil de gènere

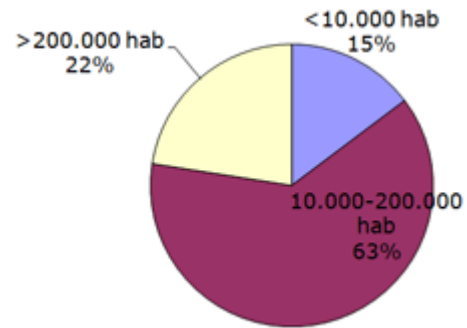
Perfil de classe

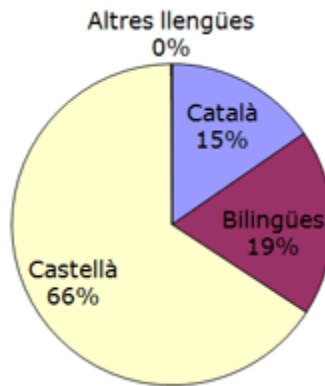
Perfil d'edat

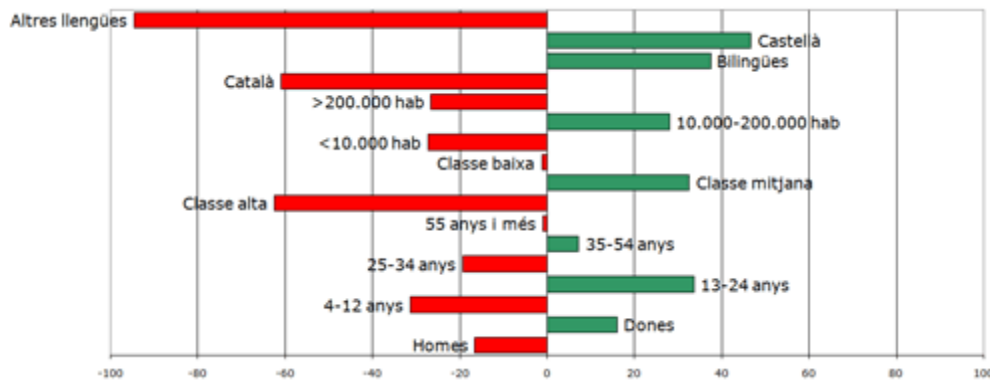
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

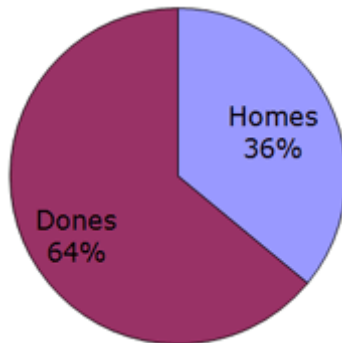

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

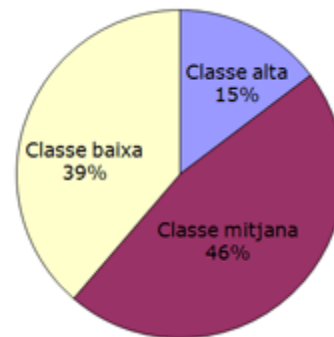
HOSPITAL CENTRAL: sèrie produïda per Telecinco en col·laboració amb Videomedia, basada en un col·lectiu professional i de caràcter dramàtic, emesa la nit dels dimarts, però també dels dimecres i dijous. La seva audiència mitjana total va ser de 424.000 espectadors, i la seva quota mitjana del 25,2% al llarg de 75 emissions.

Perfil sociodemogràfic de *HOSPITAL CENTRAL*

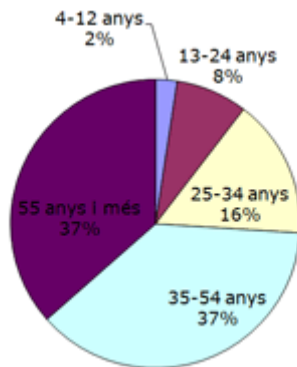
Perfil de gènere

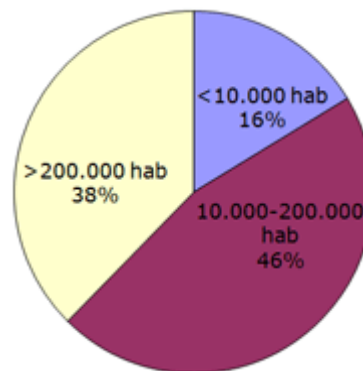
Perfil de classe

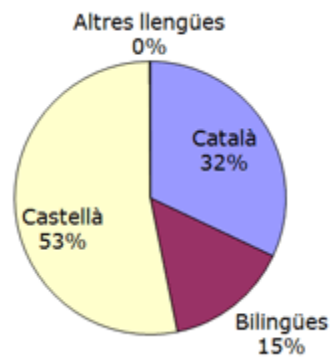
Perfil d'edat

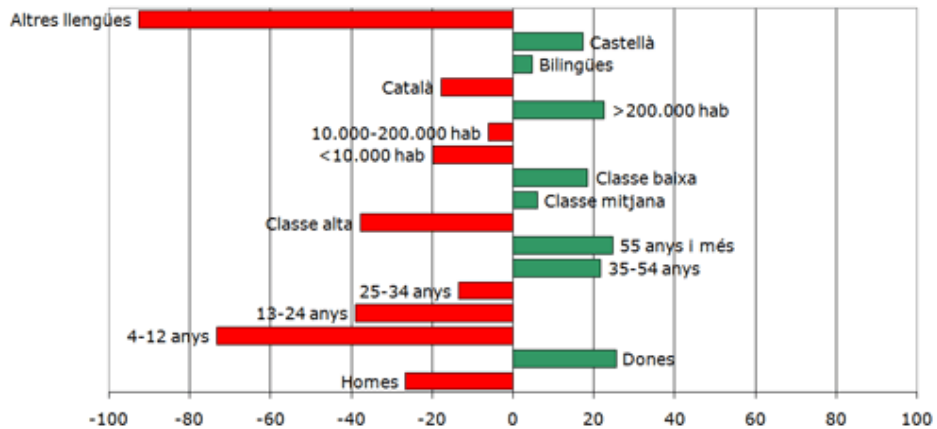
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

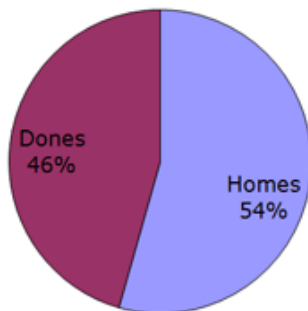

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

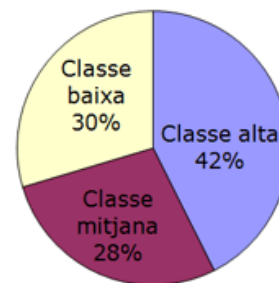
LA VIA AUGUSTA: sèrie produïda per TV3 en col·laboració amb Ovideo, emesa els dijous a la nit. La seva audiència mitjana total va ser de 419.000 espectadors, i la seva quota mitjana del 14,6% al llarg de 8 emissions.

Perfil sociodemogràfic de LA VIA AUGUSTA

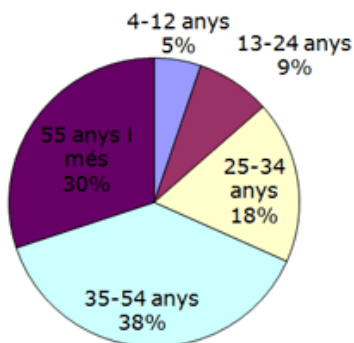
Perfil de gènere

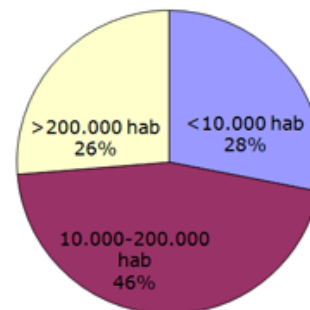
Perfil de classe

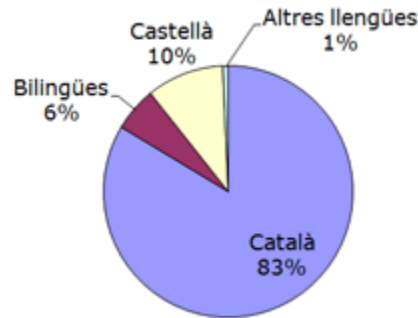
Perfil d'edat

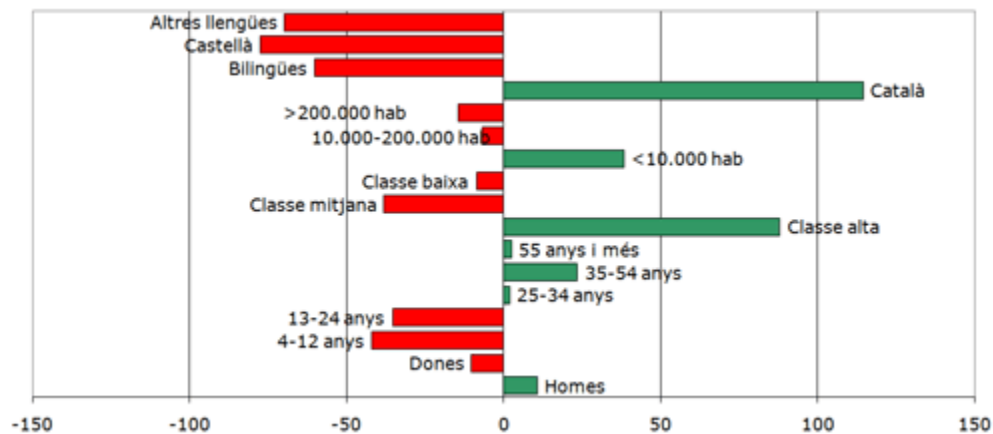
Perfil d'hàbitat

Perfil lingüístic

Afinitat dels perfils

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

3. ANÀLISI COMPARATIVA DE PERFILS I AFINITATS DE LES AUDIÈNCIES

3.1. Anàlisi de les variables gènere i edat

En aquest apartat analitzem els perfils i l'afinitat de gènere i edat de les onze sèries. La característica d'aquests perfils és que no s'expliquen per la cadena d'emissió d'una sèrie en concret, sinó pels continguts. Amb tot, és difícil només a partir de les dades d'audiència establir les causes que expliquin un determinat perfil d'audiència o la distribució de l'audiència entre les sèries. En alguns casos, però, podem atribuir el comportament d'un determinat perfil a les característiques de la sèrie (com, per exemple, gènere, temes representats, tipus de trames principals o característiques dels personatges).

Gènere

En primer lloc, s'observa en els perfils de les sèries una majoria de públic femení, que també es corrobora si ens fixem amb l'afinitat, positiva pel que fa a les dones (i, en conseqüència, negativa

pels homes). De fet, aquesta és una tendència comú en la televisió, en general, però en la ficció, en particular.

Així, de les onze sèries analitzades, els únics casos en què l'afinitat positiva correspon al gènere masculí és en dues sèries de TV3: *La Via Augusta* (+10% homes) i *Lo Cartanyà* (+3% homes); una afinitat positiva baixa o molt baixa, fet poc habitual en programes no esportius.

Pel que fa a les sèries amb afinitat positiva del gènere femení, cal dir que en tots els casos és una afinitat baixa. Només destaca *Hospital Central* (amb una afinitat positiva mitjana de +26%). En la resta, l'afinitat va del 7% al 22%, i destaquen els dos serials de TV3: *Ventdelplà* (+21% dones) i *Mar de Fons* (+22% dones), ambdues amb afinitats gairebé mitjanes.

Franja d'edat

Si en el cas del gènere s'observen unes desviacions no gaire marcades pel que fa a la distribució de l'afinitat, no es pot dir el mateix de les franges d'edat, cadascuna de les quals segueix un patró propi i, dins d'aquest, s'observen també grans diferències en funció de les sèries.

4-12 anys

Aquesta franja d'edat és la menys present en totes les sèries, i sempre per sota de la seva presència en l'univers de referència. Així, no és d'estranyar que l'afinitat sigui en tots els casos negativa i alta (la majoria supera el 50% d'afinitat negativa).

Les úniques excepcions són *El Internado* (-30%), *Los Serrano* (-31%) i *Lo Cartanyà* (-37%), sèries a què els nens són més afins, tot i que aquesta afinitat negativa sigui considerable (mitjana). Amb tot, el fet que l'afinitat sigui, en general, tant negativa, ho explica el fet que les sèries subjectes a anàlisi s'emeten en horari *prime time*, i la majoria d'elles a partir de les 22 hores.

13-24 anys

Pel que fa a la franja de 13 a 24, tradicionalment un sector d'edat que mira poc la televisió, es torna a trobar una afinitat negativa, però aquest cop entre mitjana i baixa, que indica que aquesta franja d'edat és més afí a les sèries analitzades que els nens de 4 a 12 anys.

Destaquen per la banda negativa les sèries *Cuéntame* (-50%), *Hospital Central* i *Mar de Fons* (-40%), així com *Ventdelplà*, *Lo Cartanyà* i *La Via Augusta*, també entre el -30 i el -40% d'afinitat. En canvi, trobem quatre sèries —*Porca misèria*, *El Internado*, *Aída* i *La que se avecina*— amb afinitat negativa baixa o molt baixa.

Finalment, una excepció destacada és la sèrie *Los Serrano*, en què l'afinitat és positiva mitjana (+33%), fenomen que es pot atribuir a la temàtica adolescent de la sèrie. En aquest sentit, una curiositat és el fet que *El Internado* comparteix temàtica adolescent amb *Los Serrano*, però a diferència d'aquesta última, l'afinitat entre els adolescents és negativa, tot i que propera a l'equilibri.

25-35 anys

En el cas de la franja de 25 a 35 anys, la tercera en ordre d'importància en els perfils de les sèries, s'observen unes desviacions poc acusades pel que fa a la seva presència en l'univers de referència (amb afinitats properes al 0).

Aquí, sobretot, destaca l'afinitat molt negativa de *Cuéntame* (-56%) i l'afinitat positiva baixa de totes les sèries de TV3 analitzades, amb el cas de *Porca Misèria* (+24%) com la sèrie amb afinitat positiva més alta de les cinc —en part explicable pel fet que els protagonistes de la sèrie tenen aquesta edat i es parla de problemàtiques amb què aquesta franja de públic se sent identificada—. Amb tot, *Aída* (+30%) és la sèrie amb afinitat positiva més alta de les onze. Es pot atribuir al seu humor transgressor, que fa que tingui èxit entre el públic jove. La resta, van de l'afinitat lleugerament positiva de *La que se avecina* (+12%) a les lleugerament negatives d'*El Internado* (-16%), *Hospital Central* (-13%) i *Los Serrano* (-20%).

36-54 anys

Aquesta franja d'edat és la més present en la societat i, en general, també en els perfils de les sèries analitzades, només a excepció de *Ventdelplà* i *Cuéntame*, sèries amb una forta presència dels majors de 55 anys, tal com es veurà més endavant.

Si se centra l'atenció en l'afinitat d'aquest perfil, en els onze casos analitzats observem afinitats positives: del 2,5% al 18%, és a dir, properes al 0 (amb l'excepció de *Ventdelplà*, amb un inapreciable -0.1%). Amb tot, podem destacar *La Via Augusta* (+23%), *Hospital Central* (+21%) i *Cuéntame* (+20%), amb una afinitat positiva superior a la resta.

+55 anys

La darrera franja d'edat, corresponent a les persones que tenen més de 55 anys, és la que més televisió de totes consumeix, tot i que en el perfil d'espectadors de la major part de sèries analitzades no és el perfil majoritari, sinó el segon.

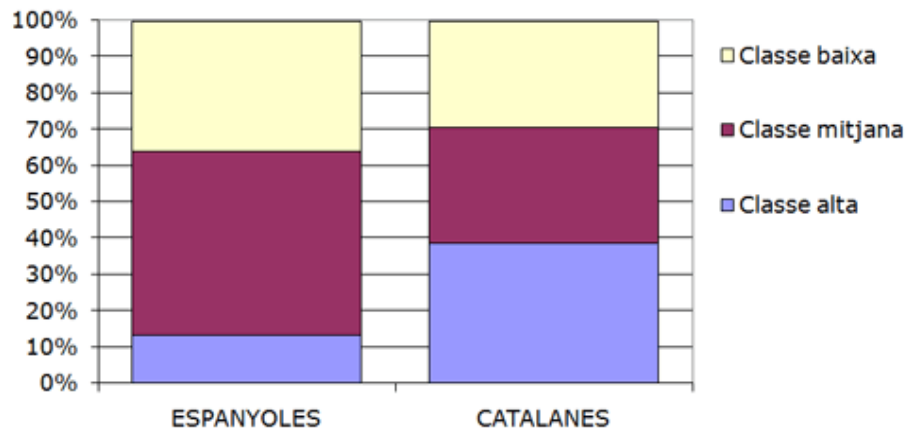
Si ens fixem en l'afinitat, aquest perfil és molt semblant al de 36 a 54 anys pel que fa a les desviacions poc marcades, que es mouen entre el -7% i el +9%. Destaquen els casos de *Cuéntame* (+56%) amb una afinitat alta, i els de *Mar de Fons* (+35%) i *Ventdelplà* (+31%), amb una afinitat positiva mitjana. En l'extrem contrari, la sèrie amb menys afinitat per part dels majors de 55 anys és *Aída*, amb un percentatge del -12%.

3.2. Anàlisi de les variables classe social, hàbitat i llengua

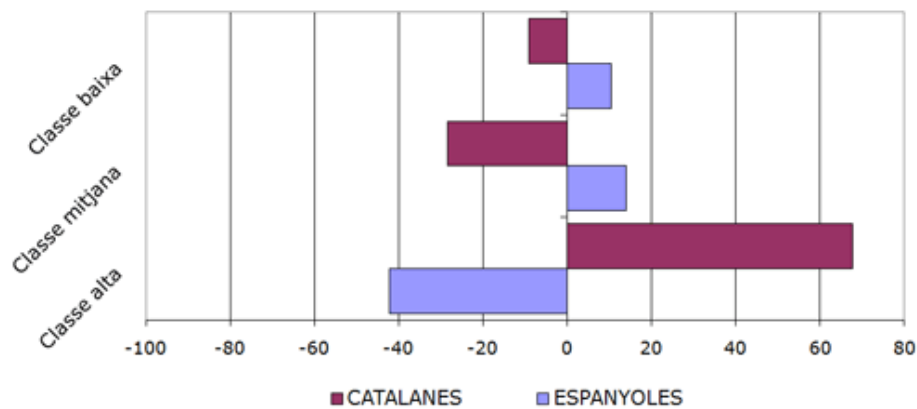
En els gràfics de perfil i afinitat s'hi observa una fractura entre les sèries de producció catalana i espanyola en tres de les variables de perfil: llengua, classe social i hàbitat. Així, la distribució del públic en relació amb aquestes tres variables varia considerablement en funció de la nacionalitat de les produccions. Si es fa la mitjana simple conjunta de les sèries catalanes, per una banda, i de les sèries espanyoles, per l'altra, els resultats són els següents:

CLASE SOCIAL

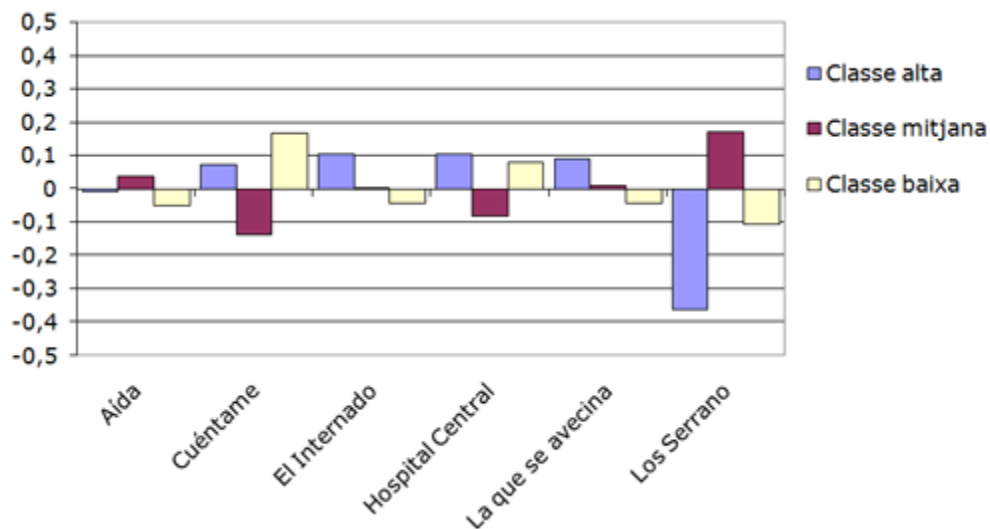
Perfil de classe mitjà de les sèries espanyoles i catalanes

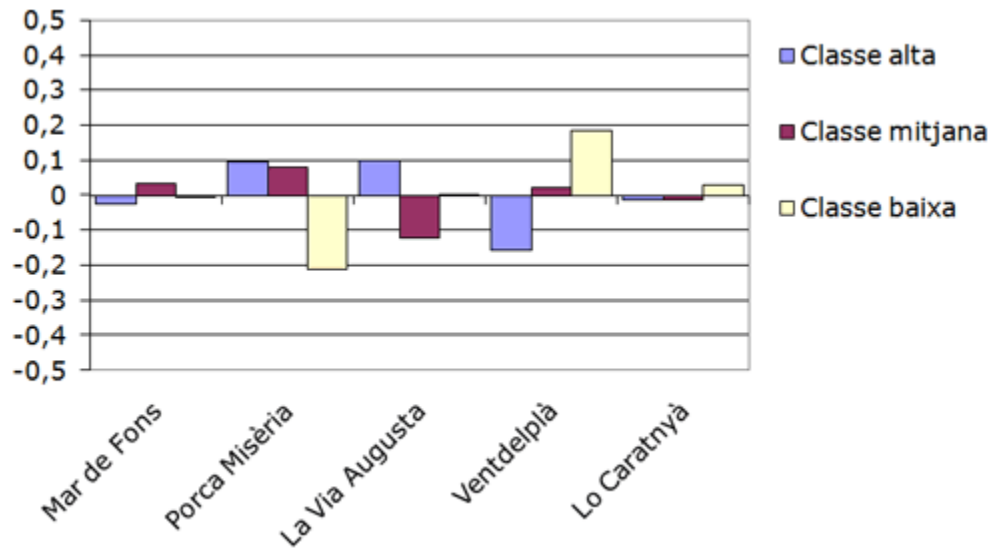
Afinitat mitjana per classe social de les sèries espanyoles i catalanes

Desviació relativa del perfil de classe de les sèries espanyoles respecte de la mitjana

Desviació relativa del perfil de classe de les sèries catalanes respecte de la mitjana

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

En aquests gràfics es pot observar que les persones de classe alta i mitjana alta tenen una presència molt major a les sèries de TV3 que a les altres. A més, tenen una afinitat positiva alta a les sèries catalanes i, en canvi, una afinitat negativa mitjana a les sèries de producció espanyola. D'altra banda, és important destacar que, en el cas de *Los Serrano*, la classe alta i mitjana alta suposa només el 9% del públic, i l'afinitat d'aquest target és altament negativa. Per contra, *La Via Augusta* i *Porca Misèria* tenen una elevadíssima presència de persones de classe alta (43% i 42% del públic, respectivament). Destaca, però, la menor presència de persones de classe alta a la sèrie *Ventdelplà*, si es compara amb la resta de sèries catalanes (aquest públic representa el 32,7% del total, quan, de mitjana, el públic de classe alta a les sèries catalanes és del 38,7%).

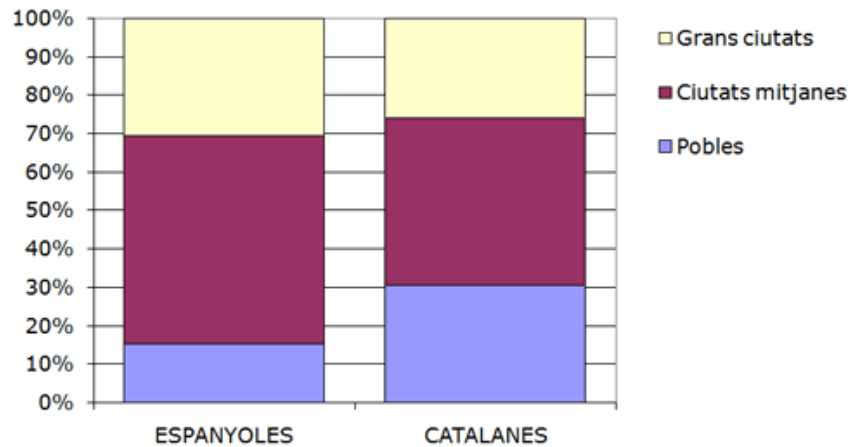
Pel que fa a la classe mitjana, mentre que, de mitjana, suposa el 50% del públic de les sèries espanyoles, la seva presència a les sèries catalanes és bastant menor (32% del públic). L'afinitat de les persones d'aquesta classe a les sèries espanyoles és positiva i baixa, mentre que a les sèries catalanes és negativa i mitjana. Sembla ser que les persones de classe alta que mancaven a *Los Serrano* es veuen compensades per la presència en aquesta sèrie d'un elevat percentatge d'espectadors de classe mitjana, que suposen el 59% del públic i, a més, hi tenen una afinitat positiva mitjana. En aquest mateix sentit, la poca presència de persones de classe mitjana a *La Via Augusta* (28%) vindria a compensar l'elevat pes que tenen els espectadors de classe alta en aquesta sèrie.

Les persones de classe baixa i mitjana baixa són gairebé el 36% del públic de les sèries espanyoles i, en canvi, no arriben al 30% del públic de les sèries catalanes. En el primer cas tenen una afinitat positiva i, en el segon, negativa (en ambdós casos, però, baixa). *Cuéntame* i *Hospital Central* són les dues sèries amb major presència de la classe baixa (42% i 39% del públic, respectivament), cosa que concorda amb el fet que aquests espectadors hi tinguin una afinitat positiva més elevada que en els altres casos. Pel que fa a les sèries catalanes, destaca la relativament elevada presència d'espectadors de classe baixa a *Ventdelplà* (són el 35%, amb una afinitat positiva, cosa que no

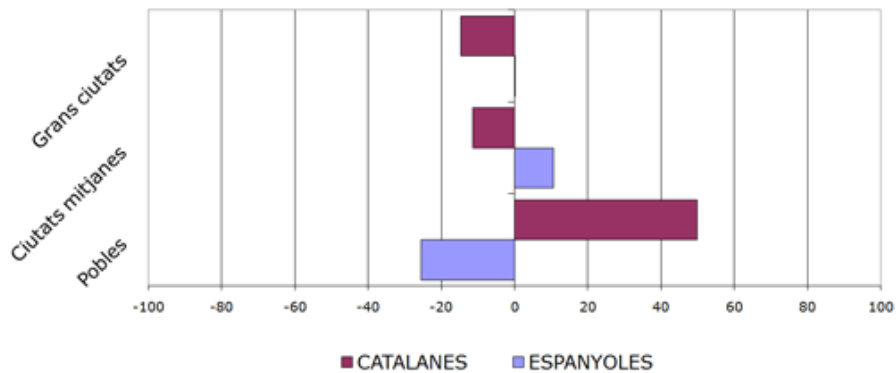
passa amb cap altra sèrie catalana) i, per contra, el pes gairebé insignificant que tenen aquests espectadors a la sèrie *Porca Misèria* (23%).

HÀBITAT

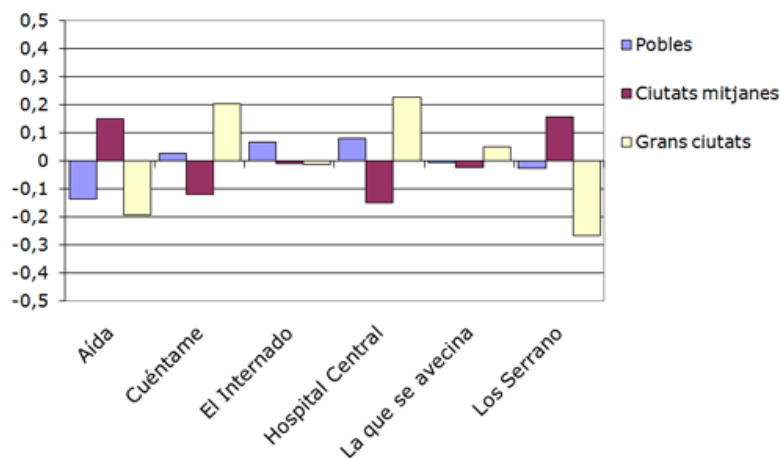
Perfil d'hàbitat mitjà de les sèries espanyoles i catalanes

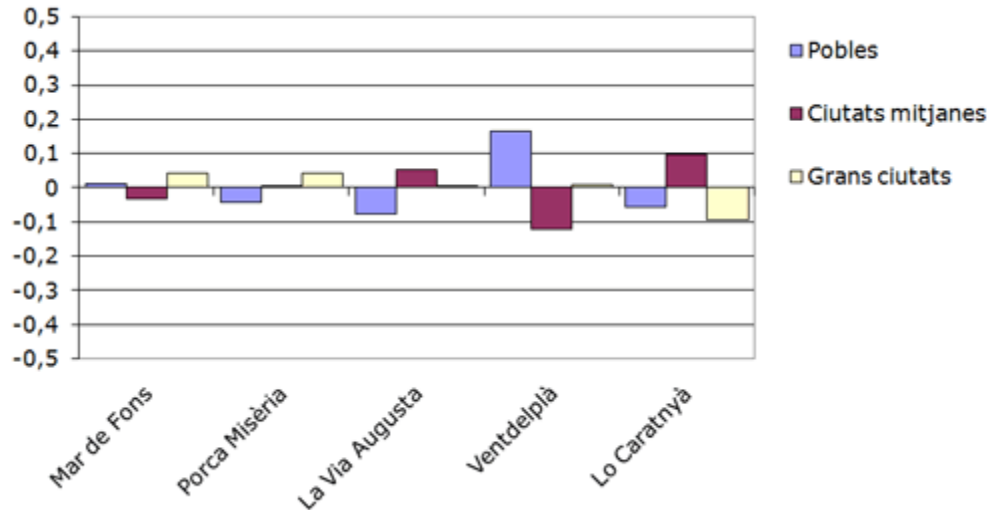
Afinitat mitjana per hàbitat de les sèries espanyoles catalanes

Desviació relativa del perfil d'hàbitat de les sèries espanyoles respecte de la mitjana

Desviació relativa del perfil d'hàbitat de les sèries catalanes respecte de la mitjana

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

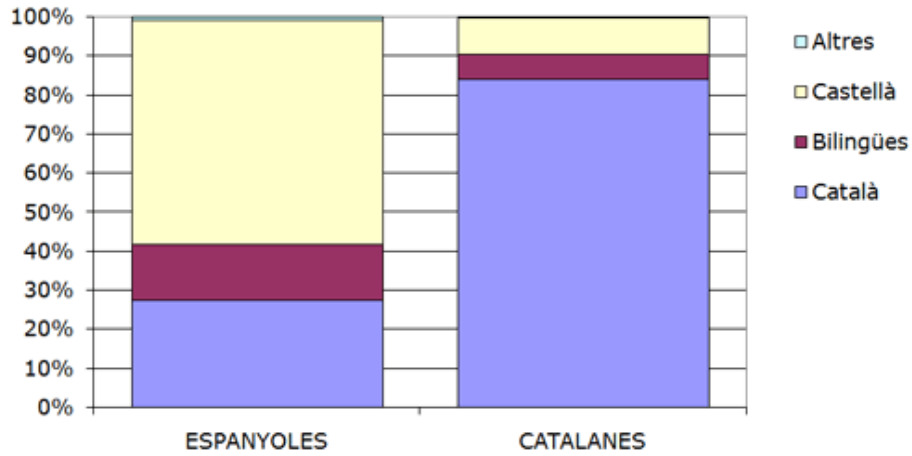
En les localitats amb una població menor a 10.000 habitants, crida l'atenció com les sèries catalanes aconseguen un major percentatge, el doble, de telespectadors/es en relació a les sèries espanyoles. Mentre que l'afinitat cap a les sèries catalanes és positiva mitjana en aquests municipis, cap a les espanyoles és negativa. Amb una afinitat positiva alta destaca d'entre les sèries catalanes *Ventdelplà*, que mostra un percentatge (36%) major que la mitjana (30%). La sèrie *Aída*, per la seva banda, amb un 13%, és entre les espanyoles la sèrie en què els espectadors residents en pobles tenen menys presència.

En ciutats mitjanes, en què es registren els percentatges més alts, s'aprecia un gir cap a un telespectador/a que mira més les sèries espanyoles. La diferència que marcava *Ventdelplà* en els pobles és compensada per un percentatge menor (38%) del seu públic resident en localitats mitjanes. La pujada generalitzada en les sèries espanyoles en aquesta franja contrasta amb una xifra molt per sota de la mitjana de la sèrie *Hospital central* (46%) de Telecinco i de *Cuéntame* (48%) de TVE1. Les sèries *Los Serrano* (62%) i *Aída* (62%), de la mateixa cadena, marquen percentatges molt alts en aquestes localitats.

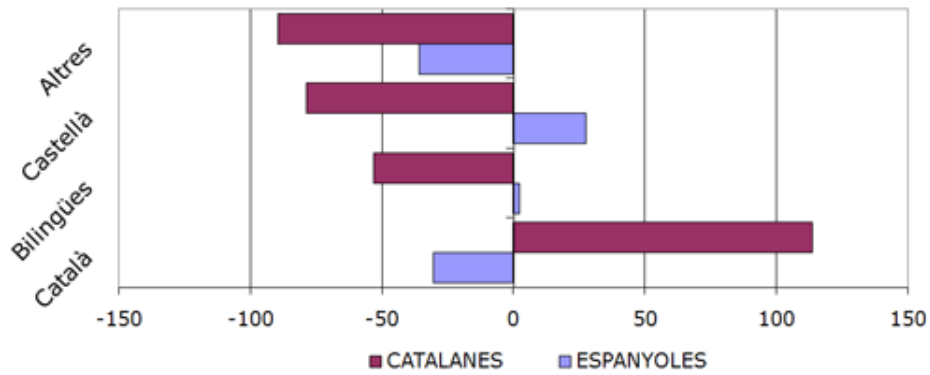
Precisament, amb un percentatge alt i compensant la davallada respecte de la resta de sèries espanyoles, *Hospital central* (38%) es converteix, seguida de prop de *Cuéntame* (37%), en la sèrie amb major percentatge en les grans ciutats. Lògicament, l'altra cara de la moneda són *Los Serrano* (23%) i *Aída* (25%), que veuen equilibrat el seu alt percentatge en ciutats mitjanes amb un percentatge molt baix en les grans ciutats. *Lo Cartanyà* (24%) mostra el percentatge més baix de les sèries catalanes a les grans ciutats. En les grans localitats, els percentatges es troben més pròxims entre les sèries espanyoles i catalanes.

LLENGUA

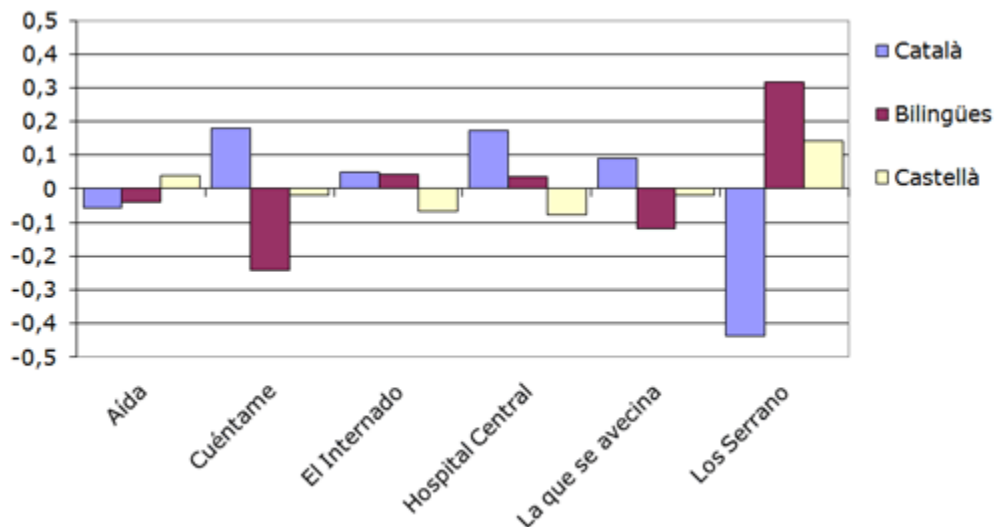
Perfil lingüístic mitjà de les sèries espanyoles i catalanes

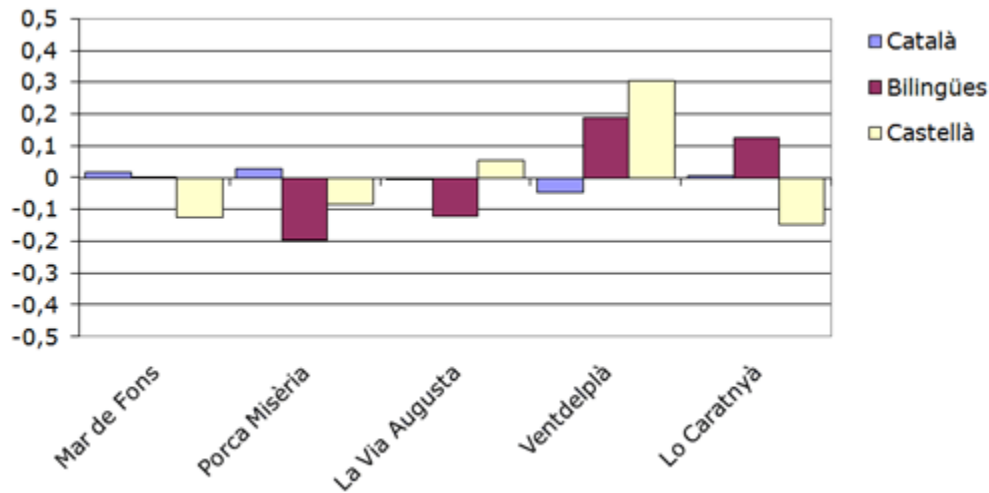
Afinitat mitjana per llengua de les sèries espanyoles i catalanes

Desviació relativa del perfil lingüístic de les sèries espanyoles respecte de la mitjana

Desviació relativa del perfil d'hàbitat de les sèries catalanes respecte de la mitjana

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

El perfil lingüístic és aquell en què es fa més patent la clara segmentació del públic en funció de la nacionalitat de les sèries. Els espectadors catalanoparlants són, de mitjana, el 84% del públic de les sèries catalanes, mentre que tan sols suposen el 27% dels espectadors de les sèries espanyoles. Quant a les afinitats, els catalanoparlants tenen una afinitat positiva molt alta a les sèries de TV3, mentre que la seva afinitat a les sèries espanyoles és negativa, tot i que mitjana. Per tant, es podria dir que els espectadors catalanoparlants, més que aversió per les sèries espanyoles, senten una forta atracció per les sèries catalanes. L'excepció és, potser, la sèrie *Los Serrano*: els catalanoparlants són tan sols el 15% del seu públic i hi tenen una afinitat negativa alta. En sentit contrari, *Ventdelplà* destaca pel fet que els catalanoparlants són "tan sols" el 80% dels espectadors i hi tenen una afinitat positiva una mica menor a la de la resta de sèries catalanes.

Els espectadors bilingües, en canvi, són més presents a les sèries espanyoles que a les sèries catalanes (són el 14% dels espectadors en el primer cas i el 6% en el segon). Per a les sèries espanyoles, els catalans bilingües tenen una afinitat positiva molt baixa, mentre que, per a les sèries catalanes, la seva afinitat és negativa i alta. *Cuéntame*, l'única sèrie analitzada de TVE1, té menys espectadors bilingües que la resta de sèries espanyoles (a més, aquest públic hi té una afinitat negativa); en canvi, *Los Serrano* és la sèrie en què aquest tipus de públic hi té més pes: són el 19% dels espectadors i la seva afinitat és positiva i mitjana.

Amb els espectadors castellanoparlants succeeix el contrari que amb els catalanoparlants: són molt presents a les sèries espanyoles (57% del públic), mentre que la seva presència a les sèries catalanes és gairebé testimonial (9% del públic). Així, al contrari d'allò que s'apuntava en el cas dels catalanoparlants, es podria dir que els castellanoparlants, més que atracció per les sèries espanyoles, senten aversió per les catalanes. Aquesta hipòtesi pren més força si es tenen en compte les afinitats: en el cas de les sèries espanyoles, és positiva i mitjana; en el cas de les sèries catalanes, és negativa i alta. Igual que amb el cas dels catalanoparlants, les sèries que es desvien més respecte d'aquestes dades són *Los Serrano* i *Ventdelplà*. En la primera, aquest perfil resulta

encara més marcat: els espectadors castellanoparlants són el 66% del seu públic. En la segona, queda una mica suavitzat, ja que un 12% dels espectadors de *Ventdelplà* són castellanoparlants.

Per últim, cal dir que els espectadors parlants d'altres llengües tenen, de mitjana, més presència a les sèries espanyoles que a les catalanes (tot i que, en ambdós casos, aquesta és testimonial: 0,92% del públic en les espanyoles i 0,20% en les catalanes). La seva afinitat és negativa tant per a les sèries catalanes com per a les espanyoles, tot i que en el primer cas és mitjana i, en el segon, alta. Destaca la sèrie *El Internado*, en què els espectadors parlants d'altres llengües són el 3% del públic i hi tenen una afinitat positiva molt alta.

Així doncs, tal i com ja va quedar palès en l'informe *L'audiència a Catalunya de les sèries televisives (temporada 2004-2005)* (www.upf.edu/depeca/opa/informe1.pdf), la cadena d'emissió és qui determina la distribució del públic pel que fa a les variables esmentades. En conseqüència, el criteri a l'hora d'escollir aquestes sèries té més a veure amb la cadena d'emissió que amb les característiques de la pròpia sèrie.

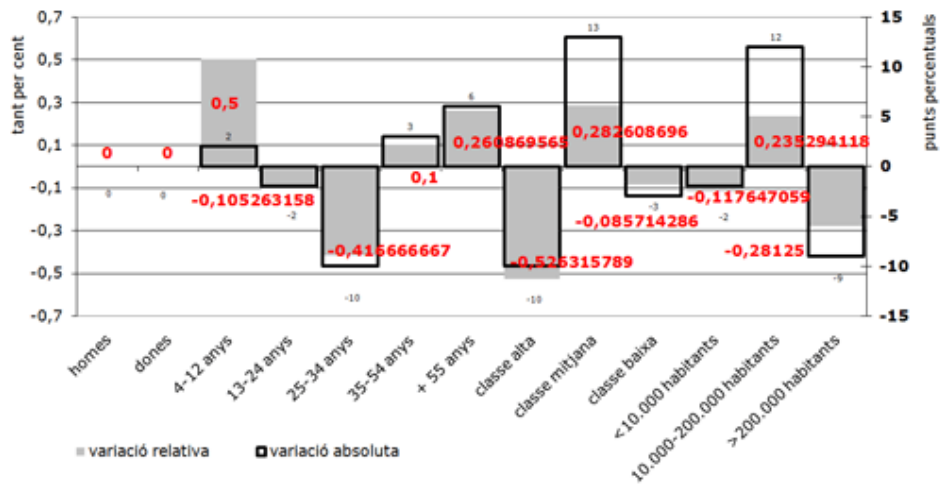
4. COMPARATIVA AMB LA TEMPORADA 2004-2005

En aquest apartat compararem els perfils i afinitat de les sèries de la mostra amb les dades corresponents a la temporada 2004-05 (veure informe *L'audiència a Catalunya de les sèries televisives: anàlisi comparativa dels perfils d'audiència de sèries espanyoles i catalanes emeses durant la temporada 2004-2005* de Reinald Besalú, publicat al setembre de 2006). (<http://www.upf.edu/depeca/opa/informe1.pdf>)

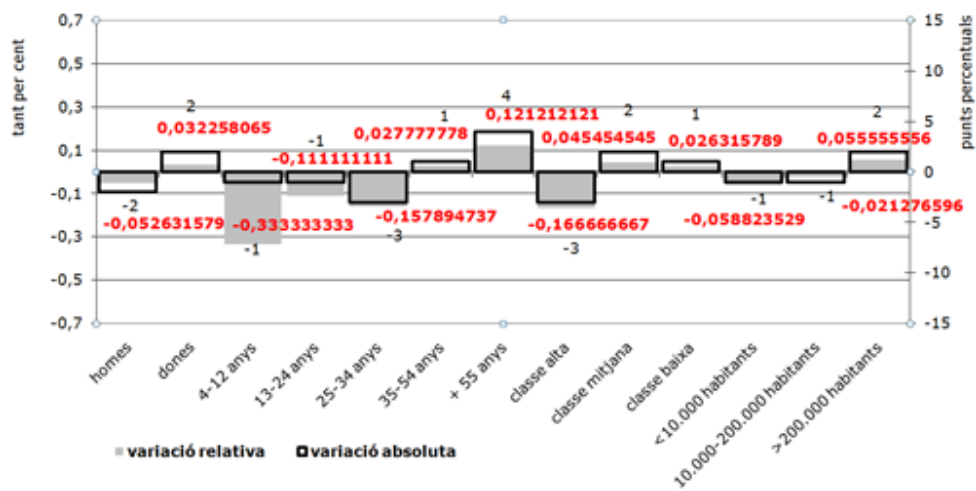
Són tres sèries espanyoles i dues de catalanes les que podem comparar: *Los Serrano*, *Hospital Central* i *La que se avecina* (que compararem amb les dades de *Aquí no hay quien viva*, pel fet de tractar-se d'un format gairebé idèntic), així com *Ventdelplà* i *Porca misèria*. Per fer-ho, analitzarem les variacions que s'han produït en el perfil (2) d'aquestes sèries en les dues temporades. Per tant, tindrem en compte tant la variació **absoluta** (que ens indica la diferència en punts percentuals que cada perfil experimenta en la temporada 2006-07 respecte de la temporada 2004-05) com la variació **relativa** (que ens indica el tant per cent que representa aquesta diferència en punts percentuals respecte del tant per cent de cada perfil en la temporada 2004-05)

Es tenen en compte els perfils que responen a les variables de gènere, edat, classe social i hàbitat. En canvi, deixem fora d'aquesta comparativa el perfil lingüístic, ja que aquestes dades no apareixen en l'informe de la temporada 2004-06 (3)

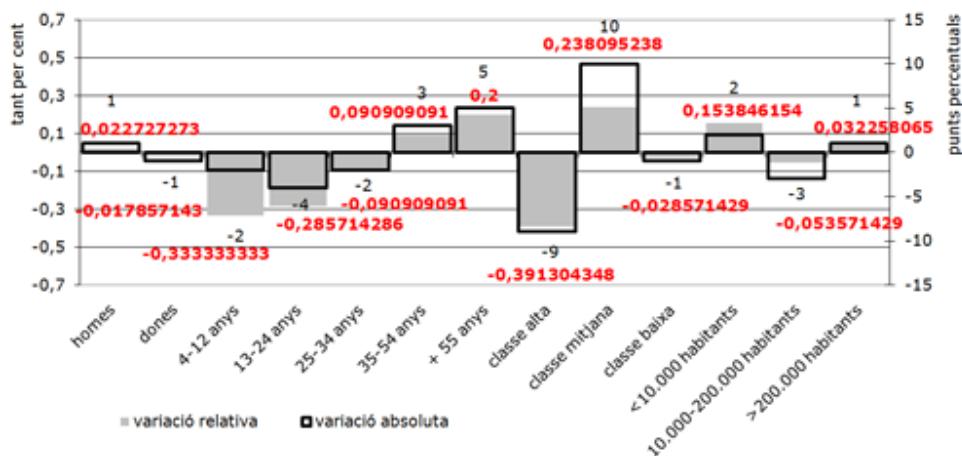
Los Serrano: variació del perfil de la temporada 2006-07 respecte de la temporada 2004-05

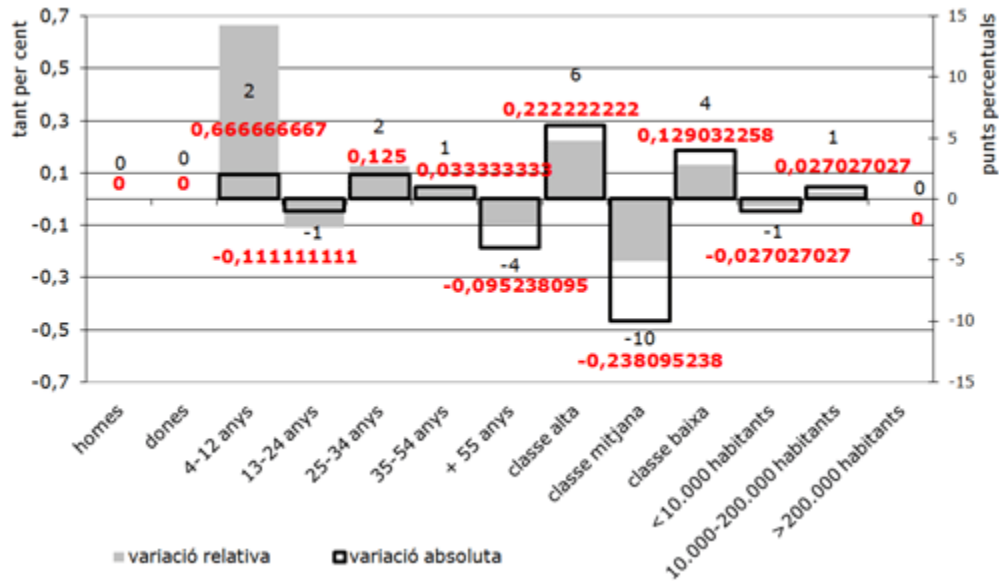
Hospital Central : variació del perfil de la temporada 2006-07 respecte de la temporada 2004-05

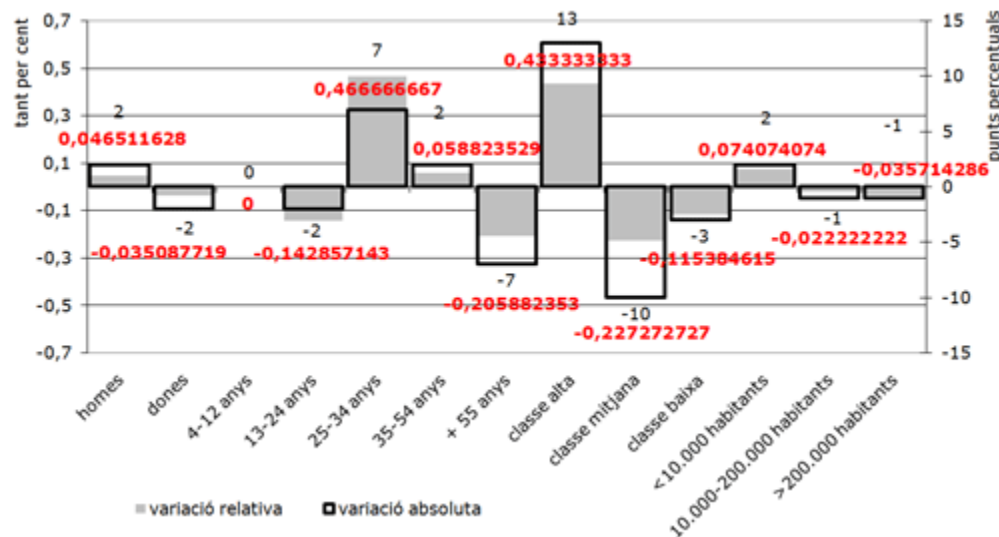
ANQV/LQSA: variació del perfil de la temporada 2006-07 respecte de la temporada 2004-05

Ventdelplà: variació del perfil de la temporada 2006-07 respecte de la temporada 2004-05

Porca Misèria: variació del perfil de la temporada 2006-07 respecte de la temporada 2004-05

Font: elaboració pròpia amb dades de Sofres

Així doncs, mentre que en els perfils de gènere no trobem cap canvi destacable, sí que podem assenyalar algunes qüestions pel que fa als perfils de classe social, edat i hàbitat.

En general, podem constatar que en el conjunt de les sèries espanyoles disminueix la presència de la classe alta, a favor de la mitjana, mentre que en les sèries catalanes passa exactament el contrari: tant a *Ventdelplà* com a *Porca misèria* la classe alta augmenta (especialment en el cas de la segona, on augmenta en 14 punts, convertint-se en el perfil de classe més nombrós).

Pel que fa a l'edat, també trobem canvis contraposats entre les sèries espanyoles i les catalanes: mentre que les sèries espanyoles envelleixen el seu perfil (augmentant el tant per cent corresponent als majors de 35 anys), les sèries catalanes tenen un perfil més jove (amb menor presència dels majors de 55 i major presència de la resta de perfils).

Així, per exemple, *Porca Misèria*, al llarg de les temporades, anirà adequant el perfil del seu públic a la temàtica de la sèrie (centrada en les vivències de joves al voltant dels 30 anys). En canvi, sembla que *Los Serrano*, sèrie bàsicament centrada en personatges adolescents, fa una evolució oposada. Tot i que manté una presència important de la franja de 13 a 24 anys (perfil que, recordem, té una afinitat positiva mitjana amb la sèrie), és interessant veure com la presència d'espectadors de 25 a 35 anys cau en 10 punts, de manera que si ens fixéssim en l'afinitat, veuríem que aquesta franja passa de tenir una afinitat positiva a una de negativa. Al mateix temps, ha augmentat també la presència dels majors de 35.

Per últim, i pel que fa a l'hàbitat, en general no s'observen canvis destacables. Només en el cas de *Los Serrano* trobem un augment dels habitants de ciutats mitjanes (10.000 a 200.000) en detriment dels habitants en ciutats de més de 200.000 habitants.

5. CONCLUSIONS

En termes generals, els resultats d'aquest informe s'assemblen bastant als obtinguts a l'informe *L'audiència a Catalunya de les sèries televisives: Anàlisi comparativa dels perfils d'audiència de sèries espanyoles i catalanes emeses durant la temporada 2004-2005* (<http://www.upf.edu/depeca/opa/informe1.pdf>), publicat per l'OPA l'any 2006. Una primera conclusió és, doncs, que el públic de les sèries espanyoles i catalanes es manté bastant estable.

Tanmateix, cal fer notar que, en relació amb les sèries analitzades que coincideixen en els dos informes, s'ha detectat que les de producció espanyola —*Los Serrano*, *La que se acerca* i *Hospital Central*— perden, percentualment, públic de classe mitjana alta i juvenil, un públic que, en canvi, augmenta en les sèries catalanes (*Ventdelplà* i *Porca Misèria*). Tot i que no es pot establir una relació de causa-efecte entre aquests dos fenòmens, resulta interessant constatar que les sèries catalanes comparables aconseguen augmentar la presència d'un públic que es caracteritza per ser poc afí a la televisió.

Pel que fa la variable del gènere, en la majoria de sèries hi predomina el públic femení, excepte en els casos de *Lo Cartanyà* i *La Via Augusta*, en què els homes són majoria. D'altra banda, les sèries més "feminitzades" són *Hospital Central*, *Ventdelplà* i *Mar de fons*.

En relació amb l'edat, es constata que aquelles sèries que tenen uns protagonistes d'edats similars i uns continguts temàtics molt propis de determinades franges d'edat, aconseguen atreure públic d'aquestes mateixes característiques. Així, *Los Serrano* té una presència destacable de joves, mentre que a *Porca Misèria* les persones d'entre 25 i 34 anys hi són molt afins. Per últim, a *Cuéntame*, el públic major de 55 anys és el majoritari, mentre que els nens i joves hi són gairebé testimonials. En general, però, ni els nens ni els joves són públics afins a les sèries catalanes i espanyoles, mentre que els majors de 34 anys en solen ser un públic fidel.

Una altra de les conclusions més destacables té a veure amb una evident fractura del públic pel que fa a les variables de classe social, hàbitat i llengua. Sobretot en relació amb aquesta última, s'observa que les persones castellanoparlants –i, en menys mesura, també les bilingües– són extremadament poc afins a les sèries emeses per TV3, mentre que les catalanoparlants hi són molt afins. A la vegada, tot i que en les sèries espanyoles l'afinitat dels castellanoparlants és positiva i la dels catalanoparlants negativa, els valors no hi són tan extrems. El mateix succeeix, tot i que no de manera tan acusada, amb les variables d'hàbitat (afinitat positiva mitjana dels residents en pobles a les sèries de TV3 i afinitat negativa mitjana dels residents en grans ciutats a aquestes mateixes sèries) i classe social (la classe social mitjana-alta és molt més present a les sèries catalanes que a les espanyoles, i amb la classe mitjana passa el contrari). De fet, no seria agosarat apuntar que és probable que aquestes tres variables (llengua, hàbitat i classe social) estiguin bastant interrelacionades i, en conseqüència, que ens trobem davant d'uns perfils de públic molt marcats i amb predisposicions molt diferents vers TV3. Si, a més a més, tenim en compte que l'informe *L'audiència de televisió a Catalunya (4)* de l'OPA ja constatava aquesta fractura en relació amb l'audiència total de les cadenes, resulta evident que la cadena autonòmica, tot i que té un públic molt fidel, té moltes dificultats per a atreure persones castellanoparlants, residents en ciutats grans i mitjanes i de classe mitjana i mitjana-baixa, més enllà de quins siguin els continguts de les seves sèries.

Les dues sèries que, per a aquestes tres variables, es desvien més respecte del perfil mitjà de les sèries de la seva mateixa nacionalitat són, pel que fa a les espanyoles, *Los Serrano*, i pel que fa a les catalanes, *Ventdelplà*. Així, la primera té un perfil més extrem que la resta de sèries espanyoles (els catalanoparlants i les persones de classe mitjana-alta són encara més minoritaris i, per contra, hi ha una major presència de persones residents en ciutats mitjanes). Per últim, *Ventdelplà*, es caracteritza per tenir un perfil de públic menys extrem que el de la resta de sèries catalanes, ja que és la que aconsegueix atreure, relativament, més població de classe mitjana-baixa i castellanoparlant.

Aquest informe forma part de l'estudi *Informe de la producció a Catalunya 2005-2007*, que apareixerà properament en paper i a la web d'OPA.

- 1. Consideracions metodològiques:
 - a) Totes les dades i gràfics que apareixen en aquest estudi han estat elaborats a partir dels resultats que ha aportat l'empresa TNSofres AM, encarregada de mesurar audiències a partir d'audímetres a Espanya, i fan sempre referència a l'àmbit català i als individus de 4 anys i més. Les principals mesures amb què treballarem seran:
 - Audiència mitjana: milers d'espectadors que, de mitjana, han vist un determinat programa.
 - Quota: percentatge d'espectadors que, de mitjana, han vist un determinat programa en relació amb els que en aquell moment veien la televisió.
 - Perfil: percentatge mitjà d'espectadors amb una determinada característica (per exemple, residents en pobles) que han vist un determinat programa sobre el total d'espectadors que han vist aquest programa.
 - Afinitat: audiència mitjana en percentatge que ha obtingut un programa entre uns espectadors amb determinades característiques (per exemple, residents en grans ciutats) comparada amb l'audiència mitjana total en percentatge que aquest programa ha obtingut per al total de la població. El resultat

s'expressa també en percentatges. Del 0 al 25% es considera una afinitat baixa; del 26 al 50%, mitjana; del 51 al 100%, alta; i, major del 100%, molt alta. Pot ser negativa o positiva.

b) Alguns dels gràfics que apareixen en l'estudi fan referència a dades mitjanes per a totes o algunes de les sèries. En tots els casos es tracta de mitjanes aritmètiques simples i, per tant, no ponderades en funció de la durada de les sèries i el nombre d'emissions. D'aquesta manera, donem a totes les sèries el mateix pes relatiu i les comparem en igualtat de condicions.

c) En total, i per a totes les anàlisis, es tenen en compte 17 perfils, que responen a quatre variables diferents:

- Sexe: es diferencia entre homes i dones.
 - Edat: s'han dividit els espectadors entre els de 4 a 12 anys (també anomenats "públic infantil"), de 13 a 24 anys (també anomenats "públic juvenil"), de 25 a 34 anys, de 35 a 54 anys i de 55 anys i més.
 - Classe social: pel que fa a aquesta variable, hi ha tres perfils, que corresponen a les persones de classe mitjana baixa, classe mitjana i classe mitjana alta.
 - Població: es diferencia entre espectadors residents en poblacions de menys de 10.000 habitants, d'entre 10.000 i 200.000 habitants, i de més de 200.000 habitants.
 - Llengua: es diferencia entre catalanoparlants, castellanoparlants, bilingües i parlants d'altres llengües.
- 2. Es tenen en compte els perfils que responen a les variables de gènere, edat, classe social i hàbitat. En canvi, deixem fora d'aquesta comparativa el perfil lingüístic, ja que aquestes dades no apareixen en l'informe de la temporada 2004-06
 - 3. Això fa que petits canvis percentuals en els perfils que tenen poca presència en una determinada sèrie presentin una variació absoluta molt més gran que canvis percentuals majors en perfils més majoritaris. És per aquest motiu, per exemple, que la variació relativa dels nens ens apareix desorbitada, tot i que estiguem parlant d'un o dos punts percentuals més o menys.
 - 4. Aquest informe forma part de l'estudi Informe de la producció a Catalunya 2005-2007, que apareixerà properament en paper i a la web d'OPA.